Dosar nr.2a-150/2025 judecătoria Bălţi, sediul Central, judecător Sv.Ghercavii

D E C I Z I E

04 iunie 2025
mun.Bălţi

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord
În componenţa:
Preşedintele colegiului, judecător Stanislav Grosu
Judecători Alina Ţihonschi şi Radu Holban
Grefier Natalia Pasat

examinând în şedinţă publică apelul declarat de Dimitrov Alexei împotriva hotărârii judecătoriei Bălţi, sediul Central din 13 noiembrie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Dimitrov Alexei către Ţurcanu Corneliu privind încasarea prejudiciului moral cauzat prin contravenţie şi compensarea cheltuielilor de judecată,-

c o n s t a t ă :

Pretenţiile reclamantului:

1. La data de 29 mai 2023 Alexei Dimitrov a înaintat în instanţă cerere de chemare în judecată împotriva lui Corneliu Ţurcanu privind încasarea prejudiciului moral cauzat prin contravenţie şi compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea cererii a indicat că, la data de 25.01.2022, aflându-se pe adresa bd. Ştefan cel Mare 202 (loc public) a fost martorul încălcării Regulamentului Circulaţiei rutiere de către şoferul automobilului de model Range Rover cu n/î *****, care a intrat pe trotuar probabil în scopul efectuării unei manevre de deplasare, ceea ce ar pune în pericol siguranţa trecătorilor, inclusiv a sa personală. În calitate de pieton, aflându-se pe locul său legitim - pe trotuar, nu i-a permis să se deplaseze, oprindu-se în faţa vehicolului, şi arătându-i prin gesturi că nu are dreptul să se afle pe trotuar, solicitându-i să plece. Contrar acestui fapt, automobilul a rămas să staţioneze pe trotuar (parţial intrând şi pe gazon), iar din vehicul a ieşit şoferul şi s-a apropiat de reclamant, şi l-a insultat cu voce tare, adresându-i expresii necenzurate, totodată l-a intimidat prin ameninţarea cu aplicarea forţei fizice, în acest sens rostind expresie necenzurată.
3. În urma celor întâmplate, simţindu-se în pericol şi nesiguranţă, a apelat serviciul unic de urgenţă 112, solicitând intervenţia echipajului de poliţie, însă până la sosirea colaboratorilor de poliţie făptuitorul a reuşit să plece. Cazul a fost înregistrat în R-2 nr.1131 din 25.01.2022 la Inspectoratul de Poliţie Buiucani.
4. Pe data de 02.03.2022 agentul constatator al SP-1 al IP Buiucani, Artiom Vidmidi a întocmit pe numele făptuitorului (Corneliu Ţurcanu) procesul verbal cu privire la contravenţie MAI05538494 prin care a constatat comiterea de către făptuitor a contravenţiei prevăzut de art.354 Cod Contravenţional, iar prin decizia din aceeaşi zi a aplicat în raport cu făptuitorul sancţiune sub formă de amendă contravenţională în mărime de 16 u.c.
5. Nefiind de acord cu actul întocmit, făptuitorul Corneliu Ţurcanu pe data 04.04.2022 a depus contestaţie în acord cu art.448 alin. (1) Cod contravenţional, solicitând

anularea procesului verbal cu privire la contravenţie şi încetarea procesului contravenţional pe lipsa faptei contravenţiei.

6. Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din 14 iunie 2022, contestaţia lui Ţurcanu Corneliu a fost respinsă ca neîntemeiată. Hotărârea judecătorească a devenit definitivă pe 30.06.2022. Aşadar, decizia de recunoaştere a vinovăţiei persoanei a obţinut puterea lucrului judecat şi produce efecte juridice, relevând vinovăţia pârâtului în comiterea contravenţiei. Amenda a fost achitată de contravenient pe data de 17.02.2023.

7. Invocă reclamantul că pârâtul a comis în raport cu reclamantul acţiuni ilicite şi cauzatoare de prejudicii în circumstanţele în care a cerut acestuia să nu încalce regulamentul circulaţiei rutiere, prin urmare tratamentul la care a fost supus a rezultat din nemulţumirea acestuia în legătură cu exercitarea de către reclamant a poziţiei civice. Cu alte cuvinte, riscul dar şi consecinţele negative la care a fost expus, efectul dăunător al faptelor săvârşite de pârât (care în mod deliberativ i-a cauzat stări de stres emoţional, umilinţă, frică, nesiguranţă, pentru propria persoană) survine pe fundalul realizării de către reclamant a acţiunilor socialmente utile, fiind, aşadar nişte circumstanţe care vor justifica solicitarea acordării unei reparaţii echitabile în vederea atenuării suferinţelor suportate.

8. Ţinând cont de cele relatate supra, de specificul prejudiciului suportat de pe urma acţiunilor ilicite pârâtului Corneliu Ţurcanu, precum şi de condiţiile în care au fost săvârşite acestea, consideră just şi necesar de a înainta pretenţia de încasare a prejudiciului moral cauzat prin contravenţie în mărime de 8.000,00 lei. Suma revendicată este una rezonabilă, neexcesivă, adecvată şi constituie o compensaţie ce ar fi în măsură să aducă o satisfacţie justă şi echitabilă ce ar atenua stările nefavorabile cauzate de efectele faptelor ilicite ale pârâtului şi totodată nu constituie o sursă de îmbogăţire nejustificată pentru reclamant, mai ales ţinându-se cont de relaţiile socio-economice, când puterea de cumpărare a monedei naţionale a scăzut enorm.

9. Totodată, ţinând cont că pentru soluţionarea prezentului litigiu au fost suportate cheltuieli judiciare, înaintează pretenţia cu privire la încasarea chetuielilor de judecată în sumă de 972,00 lei.

10. Solicită reclamantul încasarea de la Corneliu Ţurcanu în beneficiul său a despăgubirilor morale în sumă de 8.000,00 lei, la fel şi încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 972 lei.

11. Prin încheierea din 22 aprilie 2024 a Judecătoriei Chişinău, sediul Central a fost strămutată cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Dimitrov Alexei împotriva lui Ţurcanu Corneliu cu privire la compensarea prejudiciului moral cauzat prin contravenţie, spre judecare la Judecătoria Bălţi, sediul Central.

12. La data de 31.05.2024 prezenta cauză a fost repartizată în mod automat aleatoriu judecătorului Svetlana Ghercavii.

Poziţia instanţei de fond:

13. Prin hotărârea judecătoriei Bălţi, sediul Central din 13 noiembrie 2024, cererea de chemare în judecată la acţiunea înaintată de Dimitrov Alexei către Ţurcanu Corneliu privind încasarea prejudiciului moral şi compensarea cheltuielilor de judecată, s-a respins.

Solicitarea apelantului:

14. Împotriva acestei hotărîri, la data de data de 17 noiembrie 2024 apelantul Dimitrov Alexei, a depus apel nemotivat, prin care a solicitatat admiterea apelului, casarea hotărârii instanţei de fond prin care acţiunea înaintată să fie admisă.

15. Prin încheierea Curţii de Apel Nord din 10 februarie 2025 s-a acordat termen apelantului Dimitrov Alexei pentru înlăturarea neajunurilor.

16. La data de 05 martie 2025 prin intermediul poştei elctronice, apelantul Dimitrov Alexei, prin intermediul avocatului Danoi Ion, a depus apel motivat împotriva hotărârii instanţei de fond, prin care a solicitat primirea spre examinare a apelului, admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii şi emiterea unei noi hotărâri prin care acţiunea înaintată să fie admisă integral.

Argumentele părţilor:

17. În motivarea apelului, apelantul îşi exprimă dezacordul faţă de hotărârea instanţei de fond, apreciind-o ca fiind neîntemeiată, întrucât cauza a fost examinată superficial, iar instanţa nu a ţinut cont de toate circumstanţele relevante ale speţei.

18. Apelantul susţine că instanţa de fond a concluzionat în mod eronat că nu sunt întrunite condiţiile necesare pentru atragerea răspunderii civile delictuale şi pentru încasarea prejudiciului moral. Deşi instanţa a analizat structura delictului civil şi a enumerat elementele acestuia, nu a indicat expres care dintre aceste elemente lipseşte în speţă şi nu a motivat de ce nu poate fi acordată reparaţia pretinsă. Această lipsă de argumentare face neclar raţionamentul instanţei, mai ales în condiţiile în care, potrivit apelantului, toate condiţiile legale pentru atragerea răspunderii civile delictuale sunt întrunite în cauză. În susţinerea acestei afirmaţii, apelantul indică faptul că atât fapta ilicită a pârâtului, cât şi vinovăţia acestuia au fost confirmate prin procesul-verbal contravenţional, iar prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani, din 14 iunie 2022, contestaţia formulată de Ţurcanu Corneliu a fost respinsă ca neîntemeiată.

19. Continuând analiza circumstanţelor cauzei, apelantul subliniază că, prin probele administrate în cadrul procedurii contravenţionale, s-a demonstrat cu certitudine că faptele contravenientului au fost comise cu obrăznicie, în lipsa oricărui regret şi cu o atitudine batjocoritoare faţă de victimă. Astfel, comportamentul acestuia manifestat prin ameninţarea cu aplicarea forţei fizice, insultarea în public şi folosirea de expresii necenzurate denotă un grad ridicat de gravitate al faptei, fiind de natură să cauzeze reclamantului un prejudiciu moral cert.

20. În acest context, apelantul reiterează că obiectul juridic special al contravenţiei de huliganism nu prea grav vizează relaţiile sociale referitoare la ordinea publică, înţeleasă ca un sistem stabil de relaţii sociale ce garantează o convieţuire liniştită în societate. Or, acţiunile comise de Ţurcanu Corneliu au perturbat liniştea şi echilibrul psihic al reclamantului, afectând totodată ambianţa generală de convieţuire socială.

21. Apelantul mai susţine că prejudiciul moral trebuie reparat în conformitate cu principiul echităţii, aşa cum este consacrat de art.41 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului, care prevede posibilitatea acordării unei „reparaţii echitabile” pentru prejudiciile materiale şi morale, atunci când dreptul intern nu oferă o înlăturare completă a consecinţelor încălcării Convenţiei sau a Protocoalelor sale. Prin urmare, în măsura în care instanţa constată existenţa unei astfel de încălcări, este justificată acordarea unei compensaţii corespunzătoare pentru partea vătămată.

22. În sprijinul celor afirmate, apelantul face trimitere la noţiunea de prejudiciu moral, definit ca fiind suferinţele psihice sau fizice cauzate prin acţiuni ori omisiuni care aduc atingere valorilor nepatrimoniale ale persoanei, cum ar fi: viaţa, sănătatea, demnitatea, reputaţia profesională, inviolabilitatea vieţii private, secretul personal şi familial.

23. În ceea ce priveşte stabilirea cuantumului compensaţiei pentru prejudiciul moral, apelantul precizează că instanţa trebuie să ţină cont atât de evaluarea subiectivă a gravităţii suferinţei psihice sau fizice a părţii vătămate, cât şi de elementele obiective care pot susţine această evaluare. Printre acestea se numără: importanţa drepturilor şi valorilor nepatrimoniale afectate (precum viaţa, sănătatea, libertatea, inviolabilitatea domiciliului, onoarea, demnitatea, reputaţia profesională etc.), gradul de suferinţă îndurat (inclusiv privarea de libertate, vătămarea corporală, pierderea unei persoane apropiate, limitarea capacităţii de muncă), precum şi forma vinovăţiei persoanei responsabile, atunci când o astfel de condiţie este necesară pentru acordarea despăgubirii morale.

24. În şedinţa de judecată a instanţei de apel, avocatul Domente Marin, în interesele intimatului Ţurcanu Corneliu, a solicitat să fie respins apelul înaintat cu menţinerea hotărîrii instanţei de fond.

25. Apelantul Dimitrov Alexei şi avocatul Danoi Ion, fiind legal citaţi, la şedinţa de judecată nu s-au prezentat.

26. Colegiul în conformitate cu prevederile art.379 CPC a considerat posibil de examinat cauza în lipsa părţilor care au fost legal citate, dar nu s-au prezentat la şedinţa de judecată.

Aprecierea instanţei de apel:

27. Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanţii la proces şi a materialelor din dosar, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord consideră că apelul formulat de Dimitrov Alexei este întemeiat şi urmează a fi admis, cu casarea integrală a hotărârii primei instanţe şi emiterea unei noi hotărâri, de admitere parţială a acţiunii.

28. În motivarea concluziei enunţate se invocă următoarele argumente:

29. În conformitate cu art.385 lit.c) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărîrea primei instanţe, emiţînd o nouă hotărâre.

30. Conform art.386 alin.(1) Cod de procedură civilă, hotărârea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă: a) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin; b) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente; c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărâre, sunt în contradicţie cu circumstanţele cauzei; d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

31. Conform art.373 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost

stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

32. Aşa dar, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, instanţa de apel are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

33. Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.

34. Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menţioneze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluţionarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag.84, 98).

35. Probatoriul administrat în speţă atestă că, la data de 25.01.2022, ora 11.53, la Serviciul Unic de Urgenţă a parvenit apelul telefonic de la Dimitrov Alexei, precum că pe strada Ştefan cel Mare, 202 are loc un conflict şi anume, o persoană l-a numit cu cuvinte necenzurate (f.d.11).

36. Conform raportului inspectorului OS al SP 1IP Buiucani s-a constatat, că la data de 25.01.2022, în IP Buiucani a parvenit informaţia la 112, precum că pe bd.Ştefan cel Mare 202, mun.Chişinău are loc un conflict în stradă. Deplasându-se la faţa locului nu a fost depistat nimeni, ulterior fiind apelat solicitantul, Dimitrov Alexei a comunicat că a fost numit cu cuvinte înjurioase de un conducător auto care intenţiona să parcheze automobilul de model Range Rover cu n/î ***** pe gazon, totodată solicitantul a comunicat că va prezenta plângere cu probe. În cadrul examinării cazului s-a stabilit a fi Ţurcanu Corneliu (f.d.13).

37. Astfel, la data de 02.03.2022 agentul constatator al SP-1 al IP Buiucani, Artiom Vidmidi, a întocmit pe numele lui Corneliu Ţurcanu procesul-verbal cu privire la contravenţie MAI05538494, prin care a constatat comiterea de către făptuitor a contravenţiei prevăzut de art.354 Cod contravenţional, iar prin decizia din aceeaşi zi i-a aplicat sancţiune sub formă de amendă contravenţională în mărime de 16 u.c. (f.d.17).

38. Nefiind de acord cu decizia, Corneliu Ţurcanu a depus contestaţie, solicitând anularea procesului-verbal cu privire la contravenţie şi încetarea procesului contravenţional pe lipsa faptei contravenţiei.

39. Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din 14 iunie 2022, contestaţia lui Corneliu Ţurcanu a fost respinsă ca neîntemeiată. Hotărârea judecătorească a devenit definitivă pe 30.06.2022. Aşadar, decizia de recunoaştere a vinovăţiei persoanei a obţinut puterea lucrului judecat şi produce efecte juridice, relevând vinovăţia pârâtului în comiterea contravenţiei. Amenda fiind achitată de contravenient pe data de 17.02.2023 (f.d.18-22).

40. În legătură cu contravenţia săvârşită Alexei Dimitrov a înaintat prezenta cerere de chemare în judecată, prin care solicită încasarea prejudiciului moral în sumă de 8.000,00 lei şi a cheltuielilor de judecată în sumă de 972,00 lei.

41. Prin hotărârea judecătoriei Bălţi, sediul Central din 13 noiembrie 2024, cererea de chemare în judecată la acţiunea înaintată de Dimitrov Alexei către Ţurcanu Corneliu privind încasarea prejudiciului moral şi compensarea cheltuielilor de judecată, s-a respins.

42. Nefiind deacord cu soluţia luată pe caz, Dimitrov Alexei a înaintat prezenta cerere de apel.

43. Verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate prin prisma argumentelor invocate în apel şi raportându-le la suportul probatoriu, Colegiul civil ajunge la concluzia de a admite apelul înaintat de Dimitrov Alexei şi de a casa hotărârea instanţei de fond cu emiterea unei noi hotărâri de admitere parţială a cererii de chemare în judecată înaintate.

44. În conformitate cu dispoziţiile art.15 Cod civil, drepturile personale nepatrimoniale şi alte valori nemateriale sunt apărate în cazurile şi în modul prevăzut de prezentul cod şi de alte legi, în limita în care folosirea modalităţilor de apărare a drepturilor civile reiese din esenţa dreptului încălcat şi din caracterul consecinţelor acestei încălcări.

45. Conform art.16 alin.(1) lit.g) Codul civil, apărarea dreptului civil se face, în condiţiile legii, prin: repararea prejudiciului patrimonial şi, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.

46. În conformitate cu art.19 alin.(1), (3) şi (5) Cod civil, în condiţiile legii, persoana lezată întrun drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferinţele fizice şi psihice, precum şi diminuarea calităţii vieţii. În cazul vătămării sănătăţii, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacităţi a corpului uman (prejudiciu biologic). Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situaţia în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea.

47. Potrivit art.20 alin.(1) şi (2) Cod civil, dacă prin lege nu se prevede altfel, persoana răspunde numai pentru prejudiciul cauzat prin fapta sa săvârşită cu vinovăţie sub forma intenţiei sau imprudenţei. Fapta este săvârşită cu intenţie dacă persoana care a săvârşit-o îşi dădea seama de caracterul prejudiciabil al acţiunii sau inacţiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, le-a dorit sau a admis, în mod conştient, survenirea acestor urmări.

48. În conformitate cu art.21 Cod civil, drepturile personale nepatrimoniale şi alte valori nemateriale sunt apărate în cazurile şi în modul prevăzut de prezentul cod şi de alte legi, în limita în care folosirea modalităţilor de apărare a drepturilor civile reiese din esenţa dreptului încălcat şi din caracterul consecinţelor acestei încălcări.

49. Potrivit art.45 alin.(1) Cod contravenţional, persoana al cărei drept sau interes legitim a fost lezat prin contravenţie îl poate apăra prin acţiune civilă depusă conform legislaţiei procedurale civile. Această persoană are în special dreptul la repararea prejudiciului patrimonial şi a celui nepatrimonial cauzate prin contravenţie. Prezentul alineat se aplică în egală măsură şi în cazul în care, în sensul art.30 alin.(11), se consideră că făptuitorul nu a fost supus răspunderii contravenţionale.

50. În conformitate cu prevederile art.374 alin.(3) Cod contravenţional, procesul contravenţional se desfăşoară pe principii generale de drept contravenţional, în temeiul Constituţiei, al Codului contravenţional, al Codului de procedură penală în cazurile expres prevăzute de prezentul cod, precum şi al normelor dreptului internaţional şi ale tratatelor

internaţionale cu privire la drepturile şi libertăţile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

51. Conform art.1998 Cod civil, cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.

52. Conform art.2036 alin.(1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri.

53. Conform art.2037 alin.(1) Cod civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate.

54. În lumina celor invocate supra este necesar de menţionat că, pentru apariţia răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic.

55. Componenţa delictului civil include următoarele condiţii indispensabile atragerii la răspunderea delictuală: prejudiciul, fapta ilicită, raportul de cauzalitate dintre faptă şi prejudiciu şi vinovăţia.

56. Lipsa unei singure condiţii, potrivit regulii generale, duce la excluderea răspunderii delictuale, cu excepţia cazurilor expres prevăzute de lege cînd răspunderea delictuală se poate angaja şi în lipsa vinovăţiei persoanei. Nu poate exista răspundere delictuală fără prejudiciu.

57. Prejudiciul constituie consecinţele negative cu caracter patrimonial sau nepatrimonial (moral) ale faptei ilicite, apărute ca urmare a lezării drepturilor subiective.

58. Pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită şi prejudiciu să existe un raport de cauzalitate. Raportul de cauzalitate (cauză-efect) este şi condiţia în funcţie de care se determină mărimea despăgubirii. Se repară doar prejudiciul care este condiţia directă a faptei ilicite.

59. Prin noţiunea de prejudiciu moral se înţeleg suferinţele psihice sau fizice cauzate prin acţiuni sau omisiuni, care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparţin persoanei din momentul naşterii sau la bunurile dobândite prin lege (viaţa, sănătatea, demnitatea şi reputaţia profesională, inviolabilitatea vieţii personale, secretul de familie şi personal), prin fapte ce atentează la drepturile personale nepatrimoniale (dreptul de a folosi propriul nume, dreptul de autor).

60. După criteriul domeniului personalităţii umane încălcate, prejudiciile delictuale pot fi clasificate în prejudicii cauzate personalităţii fizice, prejudicii cauzate personalităţii afective, categorie în care intră suferinţele de categorie psihică.

61. În categoria largă a prejudiciilor corporale intră durerile fizice cauzate unei persoane prin lovituri, vătămări, răniri etc., suferinţele psihice condiţionate de vătămările corporale, de provocarea unei boli.

62. Prejudiciile afective constau în suferinţe psihice cauzate prin lezarea sentimentelor de afecţiune, care cuprind suferinţele psihice determinate de pierderea sau de rănirea, mutilarea, desfigurarea sau îmbolnăvirea gravă a persoanelor apropiate, de pierderea locului de muncă, dezvăluirea secretului familial sau a secretului medical, de

limitarea sau privarea temporară de anumite drepturi, cât şi orice alte suferinţe psihice similare.

63. Unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echităţii, care exprimă că indemnizaţia trebuie să prezinte o justă şi integrală despăgubire.

64. Ca urmare, colegiul notează, că remuneraţia/compensaţia prejudiciului moral are scopul de a repara de fapt prin echivalent bănesc suferinţele psihice şi fizice cauzate de către făptuitor, astfel încât cuantumul acesteia trebuie să fie echitabil şi proporţional suferinţelor cauzate, adjudecarea unei sume ce ar depăşi aceste principii fiind contrară legii şi constituind o îmbogăţire fără justă cauză.

65. Astfel, la determinarea mărimii compensaţiei pentru prejudiciul moral, instanţa i-a în consideraţie atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferinţelor psihice sau fizice părţii vătămate, cât şi datele obiective care certifică acest fapt, îndeosebi: importanţa vitală a drepturilor personale nepatrimoniale şi a bunurilor (viaţa, sănătatea, libertatea, inviolabilitatea locuinţei, secretul personal şi familial, onoarea, demnitatea şi reputaţia profesională etc.); nivelul (gradul) suportării de către persoana vătămată a suferinţelor psihice sau fizice (lipsirea de libertate, pricinuirea vătămării corporale, decesul persoanelor apropiate (rudelor), pierderea sau limitarea capacităţii de muncă etc.); felul vinovăţiei (intenţia, imprudenţa) persoanei care a cauzat prejudiciul, în cazul în care pentru repararea prejudiciului moral este necesară prezenţa ei.

66. Potrivit Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echităţii, care exprimă că indemnizaţia trebuie să prezinte o justă şi integrală despăgubire şi se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacţie echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

67. Raportând cele reţinute anterior la circumstanţele cauzei de faţă, Colegiul civil constată că instanţa de fond a respins nejustificat cererea reclamantului/apelantului Dimitrov Alexei, motiv pentru care se va admite acţiunea civilă, recunoscând parţial dreptul la repararea prejudiciului moral cauzat de faptele ilicite ale pârâtului/intimat Ţurcanu Corneliu.

68. Astfel, din probatoriul administrat în cauză, rezultă că în privinţa pârâtului/intimat Ţurcanu Corneliu a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenţie, în temeiul art.354 din Codul contravenţional (huliganism nu prea grav), fiindu-i aplicată o sancţiune contravenţională sub forma unei amenzi în mărime de 16 unităţi convenţionale, cel din urmă nu a fost de acord cu procesul-verbal întocmit şi a formulat o contestaţie în instanţa de judecată, solicitând anularea acestuia. Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din 14 iunie 2022, contestaţia a fost respinsă ca neîntemeiată. Ca urmare, faptele reţinute în sarcina pârâtului/intimatului au fost constatate ca fiind comise cu vinovăţie, stabilindu-se răspunderea acestuia pentru fapta contravenţională imputată.

69. În aceste condiţii, Colegiul civil constată că reclamantului/apelantului Dimitrov Alexei i-a fost cauzat un prejudiciu moral, rezultat din afectarea unor drepturi fundamentale, precum dreptul la linişte, siguranţă personală şi inviolabilitate psihică. Din

modul de manifestare a faptelor ilicite reţinute rezultă că acesta a fost supus unui tratament degradant, susceptibil să producă suferinţe psihice evidente, ceea ce justifică acordarea unei reparaţii morale corespunzătoare.

70. Tratamentul degradant aplicat de către pârât/intimat Ţurcanu Corneliu este de natură a leza în mod direct demnitatea umană, generând victimei sentimente de frică şi inferioritate, capabile să o umilească şi să o înjosească, afectându-i profund integritatea psihică, tratamentul trebuie să atingă un prag minim de severitate şi să fie perceput ca o încălcare a demnităţii umane.

71. Având în vedere aceste considerente, Colegiul apreciază că faptele pârâtului/ intimatului Ţurcanu Corneliu au încălcat drepturile personale nepatrimoniale ale reclamantului/apelantului Dimitrov Alexei, fiind ilegale şi pasibile de atragerea răspunderii civile delictuale, ceea ce justifică obligarea pârâtului/intimat la plata unui prejudiciu moral în favoarea reclamantului/apelantului.

72. Referitor la cuantumul prejudiciului moral solicitat, respectiv, suma de 8.000,00 lei, Colegiul apreciază că aceasta este excesivă în raport cu circumstanţele cauzei şi natura suferinţelor invocate. În determinarea reparaţiei morale, trebuie avut în vedere caracterul compensatoriu al acesteia, iar nu unul punitiv sau excesiv, conform practicii constante a Curţii Europene a Drepturilor Omului, inclusiv jurisprudenţei în cauza Selcuk şi Asker c. Turciei.

73. Totodată, suma acordată cu titlu de daune morale nu trebuie să devină o sursă de îmbogăţire pentru victimă, însă nici să aibă un caracter pur simbolic, ci trebuie să reprezinte valoarea necesară pentru a uşura sau compensa, în măsura posibilă, suferinţele suportate sau care urmează a fi suportate de reclamant.

74. Având în vedere durata procedurii contravenţionale, natura dreptului lezat, gravitatea suferinţelor, precum şi statutul persoanei vătămate, Colegiul apreciază că suma de 1.000,00 lei reprezintă o satisfacţie echitabilă şi proporţională cu circumstanţele concrete ale cauzei, fiind suficientă pentru compensarea suferinţelor psihice, frustrărilor şi neplăcerilor îndurate de reclamant/apelant.

75. Prin urmare, Colegiul constată că, în speţă, este întrunită condiţia existenţei unei încălcări a drepturilor personale nepatrimoniale ale reclamantului/apelant Dimitrov Alexei, fapt ce justifică admitere parţială a acţiunii şi acordarea unei reparaţii morale în cuantumul menţionat.

76. Cu privire la cererea reclamantului/apelantului Dimitrov Alexei privind obligarea pârâtului/intimatului Ţurcanu Corneliu la plata sumei de 972,00 lei, reprezentând contravaloarea abonamentului de transport public pentru perioada ianuarie–iunie 2023, Colegiul reţine că instanţa de fond a respins în mod justificat această pretenţie, în lipsa unor probe clare şi concludente care să ateste că această cheltuială a fost necesară şi rezonabilă pentru desfăşurarea procesului.

77. În generalizarea celor expuse, Colegiul civil ajunge la concluzia de a admite apelul declarat de Dimitrov Alexei, de a casa integral hotărârea instanţei de fond, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Dimitrov Alexei va fi admisă parţial.

78. În conformitate cu art.385 lit.c) CPC, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord, -

d e c i d e :

Se admite cererea de apel declarată de Dimitrov Alexei împotriva hotărârii judecătoriei Bălţi, sediul Central din 13 noiembrie 2024.

Se casează integral hotărârea judecătoriei Bălţi, sediul Central din 13 noiembrie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Dimitrov Alexei către Ţurcanu Corneliu privind încasarea prejudiciului moral cauzat prin contravenţie şi compensarea cheltuielilor de judecată, cu emiterea unei noi hotărâri, după cum urmează:

Se admite parţial cererea de chemare în judecată înaintată de Dimitrov Alexei către Ţurcanu Corneliu privind încasarea prejudiciului moral cauzat prin contravenţie şi compensarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la Ţurcanu Corneliu, c/p *****, în beneficiul lui Dimitrov Alexei, c/p *****, prejudiciul moral cauzat prin contravenţie în suma de 1.000,00 lei (una mie, 00) lei.

În rest, acţiunea se respinge, ca fiind neîntemeiată.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei Stanislav Grosu

Judecătorii Alina Ţihonschi

Radu Holban